

Перинський Ю.

кандидат педагогічних наук

Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка
Навчально-науковий інститут професійної освіти та технологій
Кафедра Професійної освіти і безпеки життєдіяльності, м. Чернігів, Україна

ІННОВАЦІЙНІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК СИСТЕМОУТВОРЮВАЛЬНИЙ ЧИННИК ТЕХНОЛОГІЧНОЇ І ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Актуальність. У Законі України «Про освіту» зазначено, що метою освітнього процесу в закладі вищої освіти є реалізація змісту освіти певного освітнього ступеня (освітньо-кваліфікаційного рівня) відповідно до вимог стандартів освітньої діяльності та стандартів вищої освіти [3]. Тому, можна розглядати освітній процес у ЗВО як діяльну, відкриту, динамічну систему, ефективність застосування якої переважно зумовлена рівнем її відкритості, тобто здатністю до обміну інформацією з навколишнім світом та іншими суспільними системами. Однією із системоутворювальних складових освітнього процесу є освітня технологія. Впровадження сучасних інноваційних освітніх технологій в професійній підготовці майбутніх фахівців дає змогу говорити про покращення технологізації освітнього процесу в закладах вищої освіти.

Виклад основного матеріалу. У цілому освітня технологія відображає загальну стратегію розвитку освіти та єдиного освітнього простору. М. Михайліченко, Я. Рудик зазначають, що вона призначена для прогнозування розвитку освіти, її конкретного проектування і планування, передбачення результатів, а також визначення відповідних освітнім цілям стандартів. До освітніх технологій вони відносять концепції освіти, освітні закони, освітні системи (гуманістична концепція освіти, система неперервної освіти тощо) [1, с. 546].

Сучасні українські дослідники [4] розрізняють поняття «технологія навчання», «освітня технологія» та «педагогічна технологія» на основі рівнів їхнього функціонування:

- загальнопедагогічний (рівень педагогічних систем);
- предметно-методичний (рівень окремої методики);
- локальний або модульний (рівень дидактичних і виховних завдань).

Відповідно, на загальнопедагогічному рівні функціонують освітні технології, які відображають загальну стратегію розвитку освіти й репрезентовані в концепціях, освітніх законах і стандартах. Варто наголосити, що освітні технології – це досить широке поняття, до складу якого входять зокрема й педагогічні технології, завданням яких є реалізація тактики освітніх технологій шляхом запровадження моделей цього процесу й відповідних моделей управління ним. Окрім освітніх технологій складовими освітнього процесу на сьогодні є цілі; зміст; засоби і способи здобуття освіти; форми організації освітнього процесу; реальний освітній процес як єдність навчання, виховання й розвитку особистості; суб'єкти й об'єкти освітнього процесу; освітнє середовище; результат освіти, тобто рівень освіченості людини [2, с. 48]. Водночас роль і місце інноваційних освітніх технологій у професійній підготовці майбутніх фахівців, їхній зв'язок з іншими компонентами системи дає підстави говорити про ефективність технологізації освітнього процесу й розглядати освітню технологію як системоутворювальний чинник.

Це дає змогу дослідникам визначити критерії технологізації освітнього процесу загалом і професійної підготовки майбутніх фахівців зокрема:

- концептуальність (наукова концепція, система поглядів);
- діагностичність і прогностичність результатів навчання;
- економічність (ефективне використання часу й матеріальних ресурсів у навчанні);
- операційність (чітке уявлення про засоби досягнення запланованих результатів);

- алгоритмізованість, проєктованість, цілісність навчальної діяльності;
- керуваність, варіативність і гнучкість освітнього процесу (варіювання методів та засобів з метою коригування);
- заданість і гарантованість ефективних результатів за оптимальних витрат для досягнення певного стандарту навчання;
- відтворюваність технологічного процесу [4].

Висновки. Використання інноваційних освітніх технологій відображає загальну стратегію розвитку освіти. Їхнє головне завдання – прогнозування розвитку освіти, його проєктування, передбачення результатів, а також визначення стандартів (концепції виховання й навчання, освітні закони, освітні системи), що відповідають освітнім цілям у контексті професійної підготовки майбутніх фахівців у закладах вищої освіти.

Список використаних джерел:

1. Михайліченко М., Рудик Я. Освітні технології: навч. посіб. Київ: Компрінт, 2016. 583 с.
2. Ортинський В. Л. Педагогіка вищої школи. Види педагогічних технологій. URL: http://pidruchniki.com/17190512/pedagogika/vid_i_pedagogichnih_tehnologiy (дата звернення: 09.11.2023).
3. Про освіту: закон України №2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> (дата звернення: 23.11.2023).
4. Сисоева С. О., Алексюк А. М., Воловик П. М., Кульчицька О. І., Сігаєва Л. С., Цехмістер Я. В. Педагогічні технології у неперервній професійній освіті: монографія. Київ: ВІПОЛ, 2001. 502 с.

Пискун О.М.

кандидат педагогічних наук, доцент,

Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка, доцент кафедри педагогіки, психології і методики технологічної освіти,
м. Чернігів, oks76@ukr.net

Дейнека В.О.

здобувач другого рівня вищої освіти ННІ професійної освіти та технологій,
Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка
м. Чернігів, deinekavitalina@gmail.com

ОРГАНІЗАЦІЯ ІНТЕРАКТИВНОЇ ВЗАЄМОДІЇ УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Актуальність. Умови сьогодення вимагають від педагогів швидкої адаптації до змін, гнучкості професійних навичок, переосмислення традиційних форм, методів і засобів навчання, опанування новими цифровими інструментами організації освітнього процесу. Так, очна форма навчання здатна забезпечити цікавий освітній процес з активним спілкуванням здобувачів та їх «живою» інтерактивною взаємодією. Проте, дистанційна форма навчання змушує шукати нові способи організації інтерактивної взаємодії учасників освітнього процесу, які перебувають віддалено один від одного і не мають безпосереднього контакту.

Об'єктивно виникає необхідність інтеграції звичних інтерактивних методів, що застосовуються в умовах очного навчання, та можливостей інформаційно-комунікаційних технологій і цифрових інструментів, завдяки яким здійснюється дистанційне навчання. Отже, **метою** нашого дослідження є пошук способів організації ефективної інтерактивної взаємодії учасників освітнього процесу в умовах дистанційного і змішаного навчання.

Виклад основного матеріалу. Інтерактивні методи – це такі способи організації навчання, коли здобувачі освіти і викладач перебувають у режимі постійного діалогу, активної взаємодії між собою. Ці методи дозволяють організовувати освітній процес таким чином, щоб всі здобувачі освіти однаково брали участь у пізнавальному процесі, сприяли таким способом навчанню інших, а також обмінювалися інформацією та ідеями. Такі відносини дозволяють здобувачам освіти не тільки опанувати знання, але й розвивати комунікативні навички: вміння слухати і розуміти інших, оцінювати і поважати різні точки зору, брати участь у дискусіях, ухвалювати спільні рішення, розвивати толерантність і відповідальність, відчувати себе